

SOCIALISTISCHE WERKERS PARTIJ

BEGINSELPROGR

SWP
1960
1

1960

SOCIALISTISCHE WERKERS PARTIJ

DOCUMENTATIECENTRUM
NEDERLANDSE POLITIEKE
PARTIJEN

BEGINSELPROGRAM

BEGINSELPROGRAM

VAN DE

SOCIALISTISCHE WERKERS PARTIJ

Voorwoord

Het Beginselprogram van de Socialistische Werkers Partij verschijnt in een tijdvak, waarin de mogelijkheid van het uitbreken van een nieuwe, alles vernietigende wereldoorlog ook in ons land de bevolking met grote ongerustheid vervult. Een tijdvak waarin bovendien meer dan ooit de noodzakelijkheid, de mogelijkheid en zelfs de wenselijkheid van een socialistische maatschappij wordt bestreden. De S.W.P. acht het daarom van grote betekenis, dat in haar program de strijd voor en de mogelijkheid tot het behoud van de wereldvrede wordt vooropgesteld en dat op grond van een algemene beschouwing van de huidige maatschappelijke en politieke ontwikkeling in ons land en in de gehele wereld een duidelijk socialistische perspectief wordt gegeven. Dit beginselprogram heeft tot grondslag het wetenschappelijk socialisme, dat door K. Marx en F. Engels is gegrondvest en door Lenin verder ontwikkeld voor het imperialistische tijdperk. Het keert zich zowel tegen het loslaten van de socialistische beginselen, zoals in ons land door de P.v.d.A. is geschied, als tegen het in discrediet brengen van het socialisme door een sectarische politiek, dogmatisme en onderdrukking van de vrije meningsuiting, zoals in de CPN gebruikelijk is.

In dit program wordt de mening uitgesproken, dat het socialisme aansluit bij de eeuwenoude traditie van vrijheidszin, verdraagzaamheid en rechtvaardigheid van het Nederlandse volk. Een traditie, die tevens inhoudt, dat ons volk bereid is voor deze beginselen te strijden. Ook de strijd voor het socialisme heeft in ons land zijn geschiedenis. Zij heeft ook een toekomst. Het beginselprogram van de SWP kan in die toekomst een belangrijke rol spelen. Het biedt een grondslag en opent perspectieven om het werkende volk van Nederland te verenigen en de strijd voor een socialistisch Nederland tot een zegenrijk einde te voeren.

De S.W.P. hoopt dat het beginselprogram de bestudering van

het wetenschappelijk socialisme zal stimuleren en aanleiding zal zijn tot het zich verdiepen in de toepassing en de uitwerking van de theorie in de huidige maatschappelijke ontwikkeling.

In het bijzonder voor de leden van de S.W.P. is het van groot belang, zich de inhoud van het program eigen te maken, als uitgangspunt voor verdere studie en voor discussie met anderen, en bovenal als grondslag voor actieve deelname aan de dagelijkse klassenstrijd en om een zo groot mogelijke eenheid tot stand te brengen voor VREDE en SOCIALISME.

Amsterdam, november 1960

Het partijbestuur der S.W.P.

Inleiding

Een wereld zonder oorlogsdreiging, een maatschappij zonder crisis en werkloosheid, een leven zonder voortdurende zorg om het bestaan, een samenleving waarin allen eendrachtig samenwerken tot voortdurende verhoging van het sociale en culturele levenspeil, dit zijn de idealen, door vele opeenvolgende mensengeslachten gekoesterd, waarvoor geleden en gestreden is door eenvoudige mensen en door grote denkers. Onderdrukking en verzet, klassenstrijd en vrijheidsoorlog zijn vervlochten in de geschiedenis van alle volkeren.

Maar dit zal niet zo blijven!

Het waren Marx en Engels, die, nu ruim een eeuw geleden, vaststelden hoe onder het kapitalistisch productiestelsel de vermaatschappelijking van het productieproces zich zal ontwikkelen tot een punt, waarop dit niet langer verenigbaar is met de kapitalistische productieverhoudingen, d.w.z. met het particulier bezit van de productiemiddelen en de particuliere toe-eigening van het daarmee geproduceerde.

De arbeidersklasse, tot politieke rijpheid gekomen in de klassenstrijd, die zij gedwongen is voortdurend te voeren tegen de bezittende klasse, om haar aandeel in hetgeen zij door haar eigen arbeid tot stand brengt, zal de politieke en economische macht in handen nemen, het gemeenschappelijk bezit van de productiemiddelen tot stand brengen en de planmatige, op het welzijn van allen gerichte, socialistische economie invoeren. Door deze omwenteling in de productieverhoudingen worden de voorwaarden opgeheven voor het bestaan van klassentegenstellingen en van de klassen in het algemeen.

De maatschappij gaat zich ontwikkelen tot een klassenloze maatschappij, waarin de vrije ontwikkeling van ieder een voorwaarde is voor de vrije ontwikkeling van allen.

Dit is het grootse perspectief, dat Marx en Engels hebben ontvouwd. Het is niet, zoals bij de utopistische socialisten, een

wensdroom, enkel ingegeven door overwegingen van rechtvaardigheid, redelijkheid en doelmatigheid. Het berust op de door grondig wetenschappelijk onderzoek ontdekte ontwikkelingswetten van de maatschappij, waardoor het wezen van de kapitalistische uitbuiting van het proletariaat en van de innerlijke tegenstellingen in het kapitalisme helder aan het daglicht werd gebracht.

Het wetenschappelijk socialisme, gegrondvest door Marx en Engels en door Lenin verder ontwikkeld voor het imperialistische tijdperk, is sinds zijn ontstaan voor miljoenen het richtsnoer geworden. Hierdoor werd in een belangrijk deel van de wereld het socialisme tot werkelijkheid. De socialistische economie bewijst in de praktijk haar superioriteit ten opzichte van de kapitalistische economie.

Dé SOCIALISTISCHE WERKERS PARTIJ is van mening, dat ook in onze tijd en in ons land de marxistisch-leninistische theorie de onontbeerlijke grondslag is voor een juist begrip van de tegenwoordige maatschappelijke verhoudingen en voor een gezonde ontwikkeling van de arbeidersbeweging en van de strijd voor het socialisme.

De wereld van vandaag

In de eerste helft van deze eeuw is een geweldige uitbreiding van de productiecapaciteit tot stand gekomen tengevolge van de steeds voortschrijdende ontwikkeling van wetenschap en techniek.

Tegelijkertijd vond een steeds sterkere concentratie plaats van de ondernemingen en centralisatie van het kapitaal, welke leidden tot vorming van grote monopolies en de versmelting van bank- en industriekapitaal tot het financierskapitaal, dat zijn macht uitoefent tot in de verste uithoeken der koloniale gebieden en gehele onder-ontwikkelde staten aan zich ondergeschikt maakt.

Hoewel de monopolies en het financierskapitaal internationaal zijn vervlochten en de economie en ook de politiek van verschillende staten beheersen, betekent dit niet dat de concurrentie en de onplanmatigheid van de productie hiermede verdwijnen. Integendeel, de strijd om grondstoffen en om gebieden voor de afzet van producten en voor de export van kapitaal heeft tot twee wereldoorlogen geleid om de heer-

schappij in de koloniën en de herverdeling der imperialistische invloedssferen.

Diepgaande economische crises zijn ook sinds het ontstaan van de monopolies en van het financierskapitaal regelmatig opgetreden.

Het doel van de kapitalistische produktie is het maken van winst. De toevoeging van winst aan het kapitaal (de accumulatie van kapitaal) dwingt tot steeds verdere uitbreiding van de produktie, maar onplanmatige uitbreiding leidt daarbij geregeld tot chaos en verlies.

Het streven naar extra winst en naar compensatie van de tendens van de gemiddelde winstvoet (de verhouding van de winst tot het in de bedrijven gestoken kapitaal) om bij stijgende produktiviteit te dalen, leidt tot het zo laag mogelijk houden van de prijs der arbeidskracht (de lonen) en het zo hoog mogelijk opvoeren van de prijs der produkten.

Dit betekent echter tevens een ondermijning van de koopkracht en voortdurende klassenstrijd tussen arbeidersklasse en ondernemersklasse.

Deze tegenstellingen, die rechtstreeks voortvloeien uit de fundamentele tegenstrijdigheid tussen maatschappelijke produktie en kapitalistische toeëigening, kunnen slechts worden overwonnen door over te gaan op socialistische produktieverhoudingen.

Reeds is de werkingssfeer van het kapitalisme belangrijk ingekrompen door het ontstaan van een socialistische wereldsector.

Bovendien leidde de bevrijdingsstrijd der onderdrukte volkeren tot het ontstaan van tal van zelfstandige staten in de voormalige koloniale gebieden.

Het kapitalisme wordt hierdoor gedwongen zich in de openlijke uitbuiting van andere volkeren beperkingen op te leggen. De groeiende strijd in de koloniale, voormalig koloniale en economisch afhankelijke landen om aan de imperialistische uitbuiting een einde te maken verzwakt het kapitalistisch stelsel nog verder.

Ondanks deze moeilijkheden is het kapitalisme, hoewel ernstig in zijn bestaan bedreigd, nog niet verslagen en zal ook niet vanzelf verdwijnen. In de voornaamste hoog ontwikkelde imperialistische landen, waar zich de zetels der monopolies en van het financierskapitaal bevinden, is nog geen stilstand in

de ontwikkeling van de productie ingetreden. Grote delen van de arbeidersklasse hebben er — gesteund door de revolutionaire ontwikkeling in de wereld —, een, in vergelijking tot andere landen hoger levenspeil kunnen veroveren, alsmede zekere democratische rechten.

Hoewel niet in de fascistische vorm, waartoe de bourgeoisie tussen de beide wereldoorlogen in zekere landen haar toevlucht had genomen, worden deze democratische rechten echter voortdurend bedreigd en aangetast, en blijft het gevaar van een herleven van het fascisme aanwezig. In de meeste van deze landen blijken herhaaldelijk massale stakingsbewegingen noodzakelijk om het veroverde levenspeil te handhaven.

Profiterend van de onderschatting van haar krachten door de arbeidersbeweging heeft in West-Europa de reactie, gesteund door de Marshallhulp der Verenigde Staten, na 1945 weer snel terrein gewonnen. De betrekkelijk gunstige ontwikkeling van de conjunctuur schiep het klimaat voor het opnieuw veld winnen van de reformistische illusies in de arbeidersklasse. De dagelijkse beïnvloeding door pers, radio, televisie en film is er op gericht het socialistisch bewustzijn nog verder te verzwakken, hetgeen leidt tot politieke onverschilligheid en de neiging om zoveel mogelijk individueel van de conjunctuur te profiteren.

De verdeeldheid van de arbeidersklasse is blijven bestaan en komt tot uiting in reformistische capitulatiestemmingen enerzijds en in opportunisme en dogmatisch radicalisme anderzijds.

Aan het einde van de tweede wereldoorlog waren alle volkeren vervuld van hoop op een betere toekomst, waarin oorlog en fascisme de mensheid niet meer zouden bedreigen. De tegenstellingen in de wereld, in het bijzonder die tussen de socialistische staten en de grote imperialistische machten, die hun door het verloop van de wereldoorlog mislukte plannen om de Sowjet-Unie te vernietigen of te verzwakken volstrekt niet hadden opgegeven, leidden echter spoedig tot een hernieuwde bewapeningswedloop en een gespannen toestand met het gevaar van uitbreiding van locale conflicten tot een nieuwe wereldoorlog. Bijzonder gevaarlijk is in dit verband de herbewapening van West-Duitsland, waar nog sterke fascistische krachten aanwezig zijn.

Door het toepassen van de nieuwste vindingen van wetenschap en techniek wordt de mensheid daarbij bedreigd met een vernietiging op zo grote schaal, dat de totale ondergang van gehele landen en volken en zelfs van de mensheid als geheel er het gevolg van zou kunnen zijn.

De ontwikkeling van massa-vernietigingswapenen als de A- en H-bom heeft daarom de strijd voor de vrede opnieuw tot de belangrijkste taak van de arbeidersklasse en van de gehele wereldbevolking gemaakt.

De socialistische arbeidersbeweging, die vanaf haar ontstaan het kapitalistische stelsel als oorzaak en verwekker van oorlogen en oorlogsgevaar heeft gezien en de strijd tegen de oorlog steeds als een belangrijk onderdeel van de klassenstrijd heeft beschouwd, dient hierbij vooraan te gaan.

De toenemende kracht van de socialistische staten, gepaard aan een consequente vredespolitiek en de vredeswil der volkeren in de gehele wereld is thans in staat een vreedzame coëxistentie af te dwingen en de ontwapening mogelijk te maken.

Het door ontwapening wegvallen der hoge financiële lasten, die zwaar drukken op het levenspeil en het vrijkomen van productiecapaciteit zal kunnen leiden tot meer welvaart voor de werkers en tot vermindering van de uitbuiting der z.g. onderontwikkelde gebieden. De arbeidersklasse zal krachtig moeten optreden voor het verkrijgen van een beslissende invloed bij de oplossing van de hiermede gepaard gaande economische problemen, die de noodzaak van de overgang tot planmatige, socialistische productieverhoudingen duidelijker dan ooit in het licht zullen stellen.

De toestand in Nederland

In Nederland werd het kapitaal door de Nederlandse bourgeoisie lange tijd voornamelijk gestoken in handel en scheepvaart en later ook in de koloniën.

De grote winsten, die dit opleverde, zochten hun belegging pas later in de industrie, die eerst tegen het einde der vorige eeuw goed op gang kwam. Sindsdien heeft de ontwikkeling van het kapitalisme ook in Nederland geleid tot het ontstaan van groot-industrie, monopolies en concentratie van het bankwezen. Na de grote economische crisis van de dertiger

jaren ging deze ontwikkeling in versneld tempo door. De Nederlandse monopolies en bank-trusts met hun over de gehele wereld verspreide belangen konden zich snel herstellen van de gevolgen van de tweede wereldoorlog en ook de economische gevolgen van de Indonesische revolutie doorstaan.

De Nederlandse economie in haar geheel genomen is echter, aangezien Nederland niet rijk is aan grondstoffen, in sterke mate afhankelijk van de economische wereldtoestand, in het bijzonder van de exportmogelijkheden.

De vrijwel onafgebroken stijging der ondernemerswinsten, die na 1945 heeft plaats gevonden, is dan ook behaald door een stelselmatige druk op het levenspeil der werkende bevolking, onder het motief de concurrentiepositie te moeten handhaven, die aan grote druk blootstaat (Euromarkt).

Dat bij dit alles van een „gelijke verdeling der lasten” geen sprake is, bewijst de ontwikkeling van de inkomens- en vermogensverdeling.

De feiten spreken nog sterker, wanneer men daarbij in aanmerking neemt de steeds toenemende arbeidsproductiviteit en de toename der inschakeling van vrouwen en jeugdigen in het productieproces tegen lagere lonen.

De wapeningspolitiek betekent nog een extra verzwaring der lasten, die geenszins gecompenseerd wordt door die hierdoor kunstmatig geschapen werkgelegenheid en grote gevaren voor de toekomstige economische ontwikkeling inhoudt.

Door de steeds toenemende investering van buitenlands kapitaal in ons land en de verkoop van Nederlandse effecten naar het buitenland, wordt de Nederlandse bevolking meer en meer ook aan buitenlandse uitbuiting onderworpen.

Vooral na de tweede wereldoorlog maakt het monopoliekapitaal het staatsapparaat ook in ons land meer en meer aan zich ondergeschikt. De staat gaat, onder druk van deze monopolies, in de economie een overwegende rol spelen door middel van regeling van het crediet- en geldverkeer en de benutting van het belastingstelsel en de loon- en prijspolitiek om het economische leven in de door hen gewenste richting te leiden. Deze ontwikkeling heft de kenmerkende tegenstrijdigheden van het kapitalistische systeem geenszins op. Iedere economische actie krijgt hierdoor direct een politiek karakter. Ieder politiek conflict van enige omvang heeft direct vergaande maatschappelijke gevolgen.

De klassenstrijd

De strijd om de loon- en arbeidsvoorwaarden en voor sociale voorzieningen is de strijd om de verdeling van het nationale inkomen.

Hoe die strijd ook gevoerd wordt, per bedrijf of bedrijfstak, door onderhandelingen of stakingen, voor of tegen regeringsmaatregelen of een bepaalde regeringspolitiek, in deze strijd gaat het erom het levenspeil der werkende bevolking te verdedigen en te verhogen. De bewering, dat de klassenstrijd verdwijnt omdat de ondernemers de arbeiders thans als volwaardige en gelijkberechtigde mensen zouden erkennen, die recht hebben op een behoorlijk bestaan, wordt iedere dag door de feiten weerlegd. Klassensamenwerking, waarbij de arbeiders en de ondernemers in gezamenlijk overleg bepalen hoe de productie zo hoog mogelijk op te voeren, terwijl beide klassen daarbij wel zouden varen, is in tegenspraak met het streven der ondernemers naar maximale bedrijfswinst en met hun verlangen, de algemene tendens van de gemiddelde winstvoet om bij stijgende productiviteit te dalen door verhoogde uitbuiting te compenseren.

Het scheppen van organen van klassensamenwerking, zoals beoogt in de Wet op de Publiekrechtelijke Bedrijfsorganisatie (P.B.O.) heeft ten doel de arbeiders het recht te ontlenen door acties en stakingen voor hun belangen op te komen en hun eigen vertegenwoordigers te kiezen. Door aan de PBO-organen verordenende bevoegdheid te verlenen worden zowel de rechten van de vakbeweging als de werksfeer van de parlementaire democratie aangetast. Tevens wordt in de PBO de positie van de middenstand en van de kleine ondernemers ondergeschikt gemaakt aan de belangen van het grootkapitaal en van de monopolies.

In de wettelijk geregelde ondernemingsraden kan een beperkte medezeggenschap tot stand worden gebracht. Zij dienen benut te worden als organen van personeelsvertegenwoordiging, waarin het accent wordt gelegd op de rechtstreekse individuele en collectieve behartiging van de belangen der arbeiders.

Deze instellingen kunnen slechts worden vervangen door of veranderd worden in organen van werkelijke medezeggenschap onder druk van een krachtige, strijdbare vakbeweging,

gepaard aan een doelbewuste politieke strijd. Immers, de steeds toenemende invloed van het grootkapitaal in de economische sleutelposities, ook in de staat en de publiekrechtelijke lichamen, heeft ten doel deze te gebruiken, desnoods in corporatieve of fascistische zin, om het economische leven te beheersen in het belang van de grote banken en monopolies. Politieke machtsvorming van de arbeidersklasse is dus noodzakelijk, om deze ontwikkeling tegen te gaan en ook om tot economische democratie en medezeggenschap te komen.

De **SOCIALISTISCHE WERKERS PARTIJ** stelt zich tot taak de arbeidersklasse krachtig te ondersteunen bij de economische klassenstrijd en onvermoeid te werken aan de uitbreiding en de versterking van de strijdbaarheid en de eenheid van de vakbeweging, zonder zich te mengen in de organisatorische werkzaamheden dezer vakbeweging. Zij beschouwt de strijd voor economische democratie als een belangrijke factor voor de verwezenlijking van het socialisme en zal streven naar het tot stand brengen van de daarvoor noodzakelijke wettelijke voorzieningen.

Geen enkele vorm van medezeggenschap in het bedrijf en in de staat, geen enkele vorm van ingrijpen, hoe vergaand ook, van de staat in het economische leven, is echter in staat de belangen van de bourgeoisie en van het proletariaat met elkaar te verzoenen.

Zolang de productiemiddelen in particulier bezit blijven, zal het grootkapitaal zijn winsten investeren met het primaire doel om meer winst te behalen, en niet om in de behoeften van de gemeenschap te voorzien. Het levenspeil van het werkende volk kan daarbij in bepaalde perioden verbeteren, maar onder het kapitalisme kan deze verbetering niet blijvend zijn en blijft ver achter bij de mogelijkheden.

Dat na 1945 geen diepgaande economische crisis is opgetreden is hoofdzakelijk te verklaren door de grote vraag naar producten en kapitaalgoederen, ontstaan tengevolge van de vernietigingen in de tweede wereldoorlog teweeggebracht, gevolgd door de op alle gebieden van het economische leven doorwerkende, tot het uiterste opgevoerde bewapening, die geweldige ondernemerswinsten oplevert door het scheppen van voor de menselijke behoeften waardeloze producten.

Dit is tevens een der belangrijkste oorzaken van de onevenwichtigheid van de economische toestand in deze periode.

Het socialisme

Het doel van de SOCIALISTISCHE WERKERS PARTIJ is een socialistisch Nederland.

Om hiertoe te komen is het noodzakelijk, tegelijkertijd met het voeren van de klassenstrijd en de strijd voor ontwapening, het socialistisch bewustzijn te ontwikkelen.

In welke mate ook het kapitalisme gedwongen kan worden en nog in staat zal zijn, concessies aan de arbeidersklasse te doen en verbeteringen op het gebied van sociale en culturele voorzieningen toe te laten, er komt een tijdstip waarop verdere vooruitgang niet mogelijk is zonder aantasting van de grondslagen van het kapitalisme.

Hiervan moet de arbeidersklasse zich terdege bewust zijn. De vermaatschappelijking van het productieproces is zo ver voortgeschreden en de leiding ervan zozeer geconcentreerd in weinig handen en vervlochten met staats- en publiekrechtelijke organisaties, dat de belemmerende werking van het winststreven en het particulier bezit der productiemiddelen niet langer geduld kan worden. Inplaats van medezeggenschap moet de arbeidersklasse de volledige zeggenschap verkrijgen over de productie en de voortbrengst, die zij immers zelve tot stand brengt.

Deze sociale revolutie, reeds door Marx en Engels voorzien, kan, hoe dan ook, alleen tot stand komen door een politieke machtsvorming van de arbeidersklasse, die zich deze revolutie duidelijk ten doel stelt, en beschikt over een helder inzicht in de taken en moeilijkheden die het veroveren van de staatsmacht en het verwezenlijken van het socialisme met zich brengt.

De SOCIALISTISCHE WERKERS PARTIJ streeft ernaar, tot een dergelijke politieke machtsvorming een belangrijke bijdrage te leveren.

Als voornaamste grondbeginselen voor het overgaan tot een socialistische maatschappijvorm in ons land ziet zij:

1. Het in eigendom van de gemeenschap brengen van de voornaamste productiemiddelen en transportmiddelen, het bank- en hypotheekwezen, de verzekeringsbedrijven en het grote huizenkapitaal.

Het onteigenen van het grootgrondbezit en het doorvoeren

van een landhervorming in het belang van de kleine boeren en de landarbeiders.

2. Het scheppen van een vorm van politieke en economische democratie, die de volledige zeggenschap van de werkers garandeert in het maatschappelijk leven.
3. Het planmatig leiden en uitbreiden van de productie onder toepassing van alle middelen van wetenschap en techniek.
4. Het bevorderen van de ontwikkeling in coöperatieve richting van het kleinbedrijf in landbouw, industrie en handwerk.
5. Het bevorderen van de culturele ontwikkeling en het op gelijke voorwaarden toegankelijk maken van onderwijs, kunsten en wetenschappen voor de gehele bevolking.

De weg naar het socialisme

In de kapitalistische maatschappij is alleen de ondernemersklasse of bourgeoisie in het door de wet en de staatsmacht toegestane en beschermde bezit van de productiemiddelen en van de daarmee door de arbeiders vervaardigde producten.

Het kapitalistische productiestelsel berust op de uitbuiting van de arbeidersklasse die, om te kunnen bestaan, gedwongen is haar arbeidskracht in loonarbeid te verkopen. De drijvende maatschappelijke kracht, die het socialisme tot stand zal brengen, is daarom de arbeidersklasse die, in de strijd tegen haar uitbuiting tot eenheid komend, aan de uitbuiting zelf definitief een einde zal maken.

Dit betekent echter niet, dat alleen de arbeidersklasse belang heeft bij het socialisme. Grote gedeelten van de middenstand (handwerkers, winkeliers, kleine boeren en andere kleine zelfstandigen) zijn op een minder directe wijze dan de arbeiders, eveneens onderworpen aan de uitbuiting van het grootkapitaal.

De monopolies en grootbedrijven, de banken en de groothandel behalen hun winsten ook ten koste van de middenstand en leggen zijn zelfstandigheid aan banden, rechtstreeks of door middel van wettelijke regelingen en het belastingsysteem.

De ambtenaren en kantoorbedienden, die ook in loondienst werken, verkeren in dezelfde positie als de arbeiders.

De werkers in de vrije beroepen, de intellectuelen, kunstenaars en geleerden zijn slechts voor een klein gedeelte uitsluitend afhankelijk van de welstand der bourgeoisie, in meerderheid hebben ook zij belang bij de toename van de totale maatschappelijke welvaart.

En zijn niet de zedelijke idealen van rechtvaardigheid en gelijkheid, vrijheid en culturele verheffing een bron van inspiratie voor velen, die ongeacht hun maatschappelijke positie, tot het inzicht komen dat alleen door het socialisme deze idealen verwezenlijkt zullen worden?

Het socialisme is dus in het belang van de overgrote meerderheid van ons volk, en zal door de wil van die meerderheid tot stand worden gebracht onder aanvoering van de arbeidersklasse als leidende maatschappelijke kracht.

De Nederlandse grondwet biedt de mogelijkheid tot het langs wettelijke en democratische weg verwezenlijken van de wil van de meerderheid van het volk.

De democratische rechten, die in de grondwet verankerd zijn, wortelen in de eeuwenoude traditie van vrijheidszin en verdraagzaamheid van ons volk. De opkomende bourgeoisie in het verleden en de strijdende arbeidersklasse in het heden hebben hieraan hun bijdrage geleverd. De grondwet bevat echter tevens de rechten der bourgeoisie op de eigendom en de beschikking over de productiemiddelen en de productie. Dit geeft de bourgeoisie de alleenheerschappij in de belangrijkste sectoren van het maatschappelijk leven en een overheersende invloed op de publiciteitsmiddelen. Om deze reden is de burgerlijk-democratische staatsvorm in ons land evenals in alle andere kapitalistische landen in wezen een dictatuur van de bourgeoisie.

De bourgeoisie bezit in de staat niet alleen een instrument om deze dictatuur te wettigen en tegelijkertijd te verhullen, maar schakelt de staat ook meer en meer in als organiserende factor in het economisch leven. Hier echter ontmoet de bourgeoisie de politieke invloed van de georganiseerde arbeidersklasse die, wanneer zij aan de belangen der arbeiders beantwoordt, een hinderpaal is voor het gebruik van de staat in het belang van het grootkapitaal.

De klassenstrijd, die zich aanvankelijk hoofdzakelijk in de bedrijven zelf ontwikkelde, neemt daardoor noodzakelijkerwijze meer en meer politieke vormen aan.

Indien de arbeidersklasse en de met haar verbonden groeperingen van de werkende bevolking erin slagen de grondwettelijke rechten onverkort te doen handhaven en nog verder uit te breiden, kan de vervanging van de kapitalistische eigendoms- en productieverhoudingen door de socialistische productiewijze, d.w.z. de sociale of proletarische revolutie, langs vreedzame en democratische weg worden voltrokken. De democratische staatsvorm zal van politiek omhulsel van de economische dictatuur der bourgeoisie veranderen in de belichaming van de eenheid van politiek en economische democratie.

Aangezien de bourgeoisie hierbij niet onmiddellijk ophoudt als klasse te bestaan, en niet gelijktijdig het gehele productie-apparaat aan de gemeenschap gebracht zal worden, maar wel zal worden onderworpen aan de socialistische wetten en economische planmatigheid, betekent de overgang naar het socialisme voor de bourgeoisie een onderworpen zijn aan de heerschappij van de arbeidersklasse, welke situatie wetenschappelijk bekend staat als de dictatuur van het proletariaat. Alleen in deze betekenis kan na vreedzame en democratische overgang naar het socialisme van dictatuur sprake zijn.

Indien echter de bourgeoisie tot ondemocratische methoden haar toevlucht neemt om het kapitalisme te handhaven of te herstellen, zal de arbeidersklasse in de socialistische revolutie alle revolutionaire machtsmiddelen aanwenden, die nodig zijn om het verzet van de reactie te breken.

De mogelijkheid is niet uitgesloten, dat in de loop van de ontwikkeling van de klassenstrijd en van een volksbeweging voor het socialisme de bourgeoisie erin zal slagen om, op een tijdstip waarop de eenheid en de kracht van deze beweging nog niet volgroeid zijn, door beperkingen van de democratie en „hervormingen” (bijv. van het kiesstelsel) de vreedzame overgang naar het socialisme te blokkeren, of dat zij, wanneer daartoe reeds geen parlementaire meerderheid meer te vinden zou zijn, tot een staatsgreep en een of andere vorm van fascisme zal overgaan. De **SOCIALISTISCHE WERKERS PARTIJ** acht het noodzakelijk, alles in het werk te stellen om een dergelijke ontwikkeling te voorkomen.

De weg naar het socialisme kan alleen op parlementaire wijze ingeslagen worden, wanneer de strijd tussen de zich ontwikkelende socialistische krachten en de verdedigers van het kapi-

talisme tot het einde toe haar zuivere afspiegeling kan vinden in het parlement. Maar zelfs, wanneer deze parlementaire weg wordt afgesneden, zal de socialistische revolutie een democratische revolutie zijn, omdat zij slechts tot stand kan komen door de wil en in het belang van de meerderheid der bevolking.

De socialistische democratie

De grondwettelijke rechten, die de democratie en de persoonlijke en geestelijke vrijheid waarborgen, zullen bij de overgang naar het socialisme worden bevestigd en uitgebreid.

Het tot stand komen van economische democratie zal alle beperkingen en belemmeringen opheffen, die deze rechten onder het kapitalisme aankleven. Door actieve medewerking en de deelname van de bevolking in een grote verscheidenheid van organen der politieke en economische democratie zal het gevaar van een verbureaucratisering van het staatsapparaat worden vermeden. Bij de overgang op een socialistische planeconomie verdwijnt niet plotseling de verdeling van de bevolking in verschillende maatschappelijke klassen. Derhalve zullen ook ideologische en politieke meningsverschillen blijven bestaan. De socialistische democratie kan niet toestaan, dat hierbij onderdrukking of discriminatie (in welke vorm ook) wordt toegepast.

Meningsverschillen en tegenstellingen, die niet wortelen in klassenverschillen, zullen zich altijd blijven voordoen.

In een socialistische maatschappij verdwijnen geleidelijk de klassentegenstellingen en de klassen zelf; inplaats van klassenstrijd treedt de vrije strijd der meningen als belangrijkste voorwaarde voor de maatschappelijke en culturele vooruitgang.

De economische ontwikkeling onder het socialisme

Het kapitalisme, dat aanvankelijk een geweldige ontwikkeling van de productiekrachten en van de exploitatie van de rijkdommen der aarde heeft teweeg gebracht, is geworden tot een rem voor de verdere vooruitgang. De perspectieven voor

de maatschappelijke welvaart, geopend door de ontwikkeling van automatisering, kernenergie en ruimtevaart kunnen binnen het kapitalistisch systeem niet of volkomen onvoldoende gerealiseerd worden.

Onder het socialisme zullen alle materiële en geestelijke bronnen van rijkdom ten volle worden benut. Door middel van de geleide of planmatige economie zal de verdeling van het nationale inkomen worden geregeld tussen investering en consumptie. De verdeling van de investering zal geschieden volgens de behoefte aan de producten van de verschillende takken der economie. In overeenstemming met de toename van de productie van consumptiegoederen zal de koopkracht van de bevolking geregeld worden door verhoging der lonen, verlaging der prijzen en uitbreiding der sociale voorzieningen. De angst voor werkloosheid zal voorgoed verdwijnen door toenemende industrialisatie en verkorting van de arbeidstijd.

Door de ontwikkeling der economische wetenschap en de kennis van de wetten der socialistische economie zullen de problemen opgelost worden van het in overeenstemming brengen met de maatschappelijke en economische ontwikkeling van de verhoudingen tussen centrale en regionale plannen, van de controle op de niet-socialistische sectoren van de economie die nog bestaan, van het handhaven of doen ontstaan van de noodzakelijke economische prikkels, die de, door de wil van de georganiseerde maatschappij gewenste resultaten tot stand zullen brengen. In de bij de aanvang van het socialisme tot stand gebrachte eenheid van politieke en economische democratie zal het overwicht van de politieke organen geleidelijk overgaan op de economische organen.

Naarmate de welvaart toeneemt en het onderscheid tussen de klassen verdwijnt zal, zoals Engels het formuleerde, ook de „regering over personen” verdwijnen en slechts het „beheer over zaken en de leiding van productie-processen”, overblijven als voornaamste doel van de organisatie der maatschappij.

Dit is de inhoud van het proces van het „afsterven” van de staat.

De beloning in geld van de arbeid zal meer en meer haar betekenis verliezen door de overvloed van producten en het dalen der prijzen. De arbeid wordt van bestaansnoodzaak tot een levensbehoefte, tot de volledige ontplooiing en ontwikke-

ling van de werkzaamheid der mensen volgens hun lichamelijke en geestelijke aanleg.

Geleidelijk worden de materiële en zedelijke voorwaarden vervuld voor de ontwikkeling van het communisme, waarin een ieder werkt naar vermogen en ontvangt naar behoefte.

Internationale solidariteit

De strijd voor de opbouw van het socialisme in ons land staat niet op zichzelf. Sterke banden van solidariteit verbinden de arbeidersklassen van alle landen in de strijd tegen het kapitalisme.

De bevrijdingsbeweging der koloniale en onderdrukte volkeren heeft van oudsher de ondersteuning der revolutionaire arbeidersbeweging.

De ervaringen en successen en ook de fouten en tekortkomingen in de socialistische bewegingen in verschillende landen beïnvloeden elkaar wederzijds en strekken elkaar tot lering.

Van fundamentele betekenis is de socialistische revolutie van oktober 1917 in Rusland. Voor het eerst in de geschiedenis wordt de revolutionaire verandering van de productieverhoudingen doorgevoerd. Het socialisme, door Marx, Engels en Lenin van utopie tot wetenschap gemaakt, wordt tot werkelijkheid voor miljoenen mensen en bewijst in de praktijk zijn deugdelijkheid door een machtige ontwikkeling van productie, wetenschap en cultuur.

Hoewel het kapitalisme erin slaagde het overslaan van de oktober-revolutie naar andere landen te onderdrukken, heeft deze een geweldige invloed verkregen op de arbeidersbeweging in de gehele wereld en op de bevrijdingsstrijd der koloniale volkeren en de wereldpositie van het kapitalisme in hoge mate verzwakt.

Naarmate alle pogingen om de Sowjet-Unie militair te vernietigen werden afgeslagen en de kracht en het aanzien van de Sowjet-staat zijn toegenomen, is zijn bestaan van grote invloed geworden op de mogelijkheden voor de overgang naar het socialisme in andere landen.

In de tweede wereldoorlog was de Sowjet-Unie nauw verbonden met de volkeren, die eveneens in strijd waren tegen de fascistische overweldiger. Doordat zij, tegen de berekenin-

gen der imperialisten in, versterkt uit de oorlog naar voren kwam, waren deze niet in staat het aan de macht komen te verhinderen van de arbeidersklasse in een reeks Oost-Europese landen.

Ook de ontwikkeling van China tot de democratische volksrepubliek van heden, die zich in snel tempo naar het socialisme ontwikkelt, is niet denkbaar zonder het bestaan en de steun van de Sowjet-Unie.

De perspectieven voor een duurzame vrede en voor de mogelijke vreedzame overgang naar het socialisme in ons land en andere landen openen zich als gevolg van door de machtige ontplooiing van het socialisme in de Sowjet-Unie totaal gewijzigde machtsverhoudingen in de wereld.

Daarom zijn de Sowjet-Unie en alle andere landen waar de kapitalistische productieverhoudingen reeds zijn doorbroken, de natuurlijke bondgenoten ook van de Nederlandse arbeidersklasse. Deze internationale verbondenheid mag echter niet de vorm aannemen van een critiekloze bewondering of goedkeuring van alles wat in die landen gebeurt, of van een beperking of inmenging in de zelfstandige politieke ontwikkeling en de strijd voor het socialisme in ons land.

Anderzijds mogen fouten en tekortkomingen, van hoe ernstige aard ook voorgekomen in de Sowjet-Unie of andere landen, niet leiden tot onderschatting of loochenen van de positieve resultaten die bereikt zijn en van hun positieve beïnvloeding van de wereldontwikkeling in de richting van het socialisme.

Dat er fouten en tekortkomingen optreden bij de opbouw van het socialisme, is onvermijdelijk en aanvaardbaar. Niet aanvaardbaar is echter het schenden van de beginselen der socialistische democratie en menselijkheid, het ontstaan van persoonsverheerlijking en het misbruik van de internationale verbondenheid door aantasting van de zelfstandigheid, de rechten of de belangen van andere landen.

Dat deze met het socialisme in strijd zijnde fouten in de Sowjet-Unie zijn opgetreden, is historisch wel verklaarbaar, maar was historisch beslist niet noodzakelijk. De schade, die hierdoor is berokkend aan de socialistische opbouw en aan de ontwikkeling van de internationale arbeidersbeweging is onmiskenbaar, maar zal niet van blijvende aard zijn, mits deze fouten, die thans zijn erkend en voor zover mogelijk hersteld,

zich niet herhalen. De historische omstandigheden, die eraan ten grondslag liggen, zijn bezig te verdwijnen. Deze omstandigheden waren het lage ontwikkelingspeil van het kapitalisme in Rusland, van waaruit de opbouw van het socialisme moest beginnen, de gewapende buitenlandse interventie en het beperkt blijven van de oktoberrevolutie tot één land, waardoor dit in de positie van een belegerde vesting kwam te verkeren; de daaruit voortvloeiende noodzaak van een in hoge mate centralistische vorm van bestuur en geforceerde industrialisatie. Het onder deze omstandigheden in de praktijk verwaarlozen en loslaten van de beginselen van het democratische centralisme leidde tot sterke bureaucratisering, tot de macht van enkelen en machtsmisbruik.

Zolang echter de tegenstellingen in de wereld tussen de socialistische en kapitalistische sector nog scherpe vormen aannemen en tot oorlog kunnen leiden, is een zekere nadelige invloed hiervan op de ontwikkeling van de socialistische democratie niet uitgesloten.

Ook in dit verband is een actieve strijd voor vrede en ontwapening de beste bijdrage tot internationale solidariteit. Een politiek van actieve coëxistentie dient gebaseerd te zijn op de eerbied voor de onafhankelijkheid, gelijkberechtiging en niet-inmenging in de binnenlandse aangelegenheden van andere landen.

Ten aanzien van de koloniale en onderontwikkelde volkeren is het de taak van de socialistische krachten de bevrijdingsstrijd van deze bondgenoten tegen het imperialisme krachtig te ondersteunen en ervoor te waken dat een „hulp aan achtergebleven gebieden” geen nieuwe vorm van imperialistische overheersing wordt ter vervanging van het koloniale systeem. In het bijzonder moet in ons land de eis gesteld worden van ontwikkeling in volledige onafhankelijkheid en vrijheid, zonder uitbuiting door het Nederlandse grootkapitaal van Suriname en de Antillen, van teruggave van het gebied van Nieuw-Guinea aan de Indonesische republiek en van herstel van de goede betrekkingen met Indonesië op basis van volledige gelijkheid.

De **SOCIALISTISCHE WERKERS PARTIJ** stelt zich op het standpunt, dat internationale economische samenwerking en integratie een bijdrage kunnen vormen voor de ontwikkeling van de wereldeconomie. Zij zal zich echter verzetten tegen

pogingen om bepaalde internationale organen in te schakelen voor imperialistische doeleinden en tegen het drijven van bepaalde landen om binnen deze gemeenschappen een overheersende rol te spelen.

De Socialistische Werkers Partij en de strijd voor het socialisme in Nederland

Met de doelstellingen, in dit beginselprogram uiteengezet, zal de SOCIALISTISCHE WERKERS PARTIJ deelnemen aan de klassenstrijd en het politieke leven in ons land.

Zij zal de arbeidersklasse en alle lagen van de werkende bevolking voorgaan en ondersteunen in de strijd voor hun belangen op politiek, economisch, sociaal en cultureel gebied. Zij zal intensief deelnemen aan de strijd voor vrede en ontwapening. Zij zal optreden voor de handhaving en de uitbreiding van de democratische rechten en vrijheden, voor medezeggenschap der arbeidersklasse en voor versterking van de vakbeweging.

Zij zal strijden voor alle verbeteringen, voor iedere vooruitgang, die in het belang der werkende bevolking onder de kapitalistische verhoudingen te verwzenlijken is.

Zij zal tevens onophoudelijk werken aan de versterking van het socialistisch bewustzijn der arbeidersklasse en van haar verlangen naar socialistische productieverhoudingen.

Daarbij zal zij de onhoudbaarheid aantonen van de reformistische illusies, die in de arbeidersklasse wortel hebben geschoten.

De wens om de van het kapitalisme afgedwongen lotsverbeteringen te behouden en uit te breiden mag niet leiden tot het ondergeschikt maken van de klassenstrijd aan belangen van het kapitalisme inplaats van tot de strijd voor een definitieve en volledige afschaffing van de kapitalistische uitbuiting. Zonder te steunen op een actieve strijdwil van de arbeidersklasse kunnen geen ingrijpende hervormingen tot stand gebracht worden en nog veel minder een overgang van kapitalisme naar socialisme. De reformistische politiek, die in ons land in de PARTIJ VAN DE ARBEID de boventoon voert, leidt tot verzwakking van het socialistisch bewustzijn, tot het verdwijnen van het principiële onderscheid tussen deze partij en de burgerlijke partijen en tot vermindering van haar werf-

kracht en invloed, tot het achterblijven van de positie der arbeidersklasse.

De SOCIALISTISCHE WERKERS PARTIJ zal door haar doelstellingen en activiteiten de oppositie in de arbeidersklasse tegen deze reformistische politiek versterken. Zij zal in het bijzonder daarbij ook de onbeperkte steun bestrijden die de reformistische politiek geeft aan de imperialistische blokvorming en bewapeningspolitiek.

De SOCIALISTISCHE WERKERS PARTIJ staat niet op een principieel pacifistisch standpunt. Hoewel zij meent, dat ook de activiteit van pacifistische zijde een bijdrage vormt tot de strijd voor vrede en ontwapening, acht zij het onjuist, het pacifisme met het socialisme te verbinden, zoals geschiedt door de PACIFISTISCH SOCIALISTISCHE PARTIJ, welke partij bovendien inzake de klassenstrijd en de weg naar het socialisme een vaag en onmarxistisch standpunt inneemt.

De SOCIALISTISCHE WERKERS PARTIJ keert zich tegen het in discredit brengen van het socialisme door de COMMUNISTISCHE PARTIJ NEDERLAND, zoals dit tot uitdrukking komt in haar valse berichtgeving, bureaucratisme, dogmatisme en sectarisme. Kenmerkend voor deze partij zijn de persoonsverheerlijking en persoonsverguizing en de veelvuldige schending van de principes van het democratisch centralisme, die blijken uit de onderdrukking van de vrijheid van meningsuiting.

Uit de politiek van de C.P.N. blijkt, dat zij geen inzicht heeft in de zich voortdurend wijzigende strijdvoorwaarden van de arbeidersklasse. Het gebrek aan inzicht in de wijzigingen die zich in de verhouding tussen de maatschappelijke krachten in de wereld voltrekken leidt tenslotte tot haar voortdurende achteruitgang en isolering.

De socialistische gedachte, die in Nederland in de tachtiger jaren der vorige eeuw voor het eerst grote delen der arbeidersklasse bezielde, heeft haar sindsdien niet meer verlaten. Zij heeft grote verwachtingen gewekt doch deze tot op heden niet vervuld, zij heeft de arbeidersklasse geïnspireerd in de klassenstrijd, die belangrijke vooruitgang heeft gebracht, doch raakte daarbij zelve op de achtergrond. En is meer om haar gestreden dan vóór haar, meer verdeeldheid om haar geweest dan eenheid.

De eenheid echter der arbeidersklasse op grondslag van de

strijd voor het socialisme, moet en zal gevonden worden. Reeds teveel rampen heeft de verdeeldheid over over gebracht, reeds veel te lang is zij een hinderpaal voor de komst van het socialisme.

De **SOCIALISTISCHE WERKERS PARTIJ** zal bij haar activiteiten de noodzakelijkheid om de eenheid in de arbeidersbeweging te bevorderen nimmer uit het oog verliezen. Zij verlangt van haar leden dat zij zich bij hun denken en handelen baseren op het beginselprogram en de statuten van de partij en naar vermogen deelnemen aan haar activiteiten. Alle organen van de partij moeten op democratische wijze worden verkozen en tot verantwoording aan de leden verplicht zijn. De politiek en de besluitvorming van de partij moet beantwoorden aan de mening en de wil van de meerderheid van de leden en tot stand komen na een algemene, grondige en vrije discussie.

De vastgestelde politiek en de genomen besluiten moeten bindend zijn voor alle leden, waarbij de eventuele minderheid zich aan de meerderheid onderwerpt en de besluiten van hogere organen voor de lagere organen in de partij en voor alle leden evenzeer bindend zijn. Discussies mogen de partij niet verhinderen te handelen en de eenheid van handelen van de partij moet bewaard blijven.

Een goede politieke scholing van de leden is noodzakelijk om een verantwoorde discussie en een juiste besluitvorming te bevorderen.

De partijdiscipline mag echter nimmer leiden tot het onderdrukken van afwijkende meningen, tot verstarring of dogmatisme.

De maatschappelijke ontwikkeling staat niet stil en zij stelt steeds nieuwe opgaven, waarbij, steunend op de ervaring en de theorie van het wetenschappelijk socialisme, nieuwe inzichten moeten worden ontwikkeld.

Uitgaande van haar beginselprogram, dat berust op de maatschappelijke werkelijkheid, zal de **SOCIALISTISCHE WERKERS PARTIJ** door haar activiteiten voor de belangen van de werkende bevolking van ons land en door de ontwikkeling en de doorwerking van haar inzichten in brede kring een belangrijke bijdrage moeten leveren voor het tot stand komen van de eenheid der arbeidersklasse en voor de overwinning in de strijd van het Nederlandse volk voor vrede en socialisme.

PRIJS 50 CENT